

EUROOPA LIIT

EUROOPA PARLAMENT

NÕUKOGU

Brüssel, 11. aprill 2024
(OR. en)

2022/0906(COD)
LEX 2315

PE-CONS 85/2/23
REV 2

JUR 761
COUR 30
INST 515
CODEC 2526

**EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS, MILLEGA MUUDETAKSE
PROTOKOLLI nr 3 (EUROOPA LIIDU KOHTU PÕHIKIRJA KOHTA)**

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU
MÄÄRUS (EL, Euratom) 2024/...,

11. aprill 2024,

millega muudetakse protokoll nr 3
(Euroopa Liidu Kohtu põhikirja kohta)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 256 lõiget 3 ning artikli 281 teist lõiku,

võttes arvesse Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 106a lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Kohtu taotlust,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni arvamust¹,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt²

¹ 14. märtsi 2023. aasta arvamus (COM(2023)0135).

² Euroopa Parlamendi 27. veebruari 2024. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 19. märtsi 2024. aasta otsus.

ning arvestades järgmist:

- (1) Kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL, Euratom) 2015/2422³ esitas Euroopa Kohus 14. detsembril 2017 Euroopa Parlamendile, nõukogule ja komisjonile aruande, mis käsitleb Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikli 267 kohaste eelotsuste tegemise pädevuse jagunemise võimalikke muudatusi. Selles aruandes asus Euroopa Kohus seisukohale, et ELi toimimise lepingu artikli 267 alusel esitatud eelotsusetaotluste menetlemisega seoses ei olnud sel ajal vajadust muudatusettepanekuid esitada. Euroopa Kohus märkis siiski samas aruandes, et teatud konkreetsetes valdkondades eelotsusepädevuse hilisem üleandmine Üldkohtule ei ole välistatud, kui see on Euroopa Kohtule esitatud eelotsusetaotluste arvu ja keerukuse tõttu korra kohaseks õigusemõistmiseks vajalik. Selline üleandmine vastab ka Nice'i lepingu koostajate tahtele, kuivõrd nad soovisid tugevdada liidu kohtusüsteemi tõhusust, nähes ette võimaluse Üldkohtu osalemiseks selliste taotluste menetlemisel.

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2015. aasta määrus (EL, Euratom) 2015/2422, millega muudetakse protokoll nr 3 Euroopa Liidu Kohtu põhikirja kohta (ELT L 341, 24.12.2015, lk 14).

- (2) Vastavalt Euroopa Kohtu statistikale kasvavad nii pooleliolevate eelotsuseasjade arv kui ka nende keskmine menetlusaeg. Kuna eelotsusetaotlusi tuleb menetleda kiiresti, et liikmesriikide kohtutel oleks võimalik tagada õigus tõhusale õiguskaitsevahendile, tuleb praegusele olukorrale lahendus leida. See olukord ei ole seotud mitte ainult igal aastal Euroopa Kohtule esitatavate eelotsusetaotluste suure arvuga, vaid ka kõnealusele kohtule esitatavate väga keerukate ja eriti tundlike küsimuste sagenemisega. Selleks et Euroopa Kohus saaks jätkata oma ülesannete täitmist, mis seisneb liidu õiguse ühtsuse ja järjepidevuse kaitsmises ja tugevdamises, ning selleks et tagada Euroopa Kohtu otsuste kõrgeim kvaliteet, tuleb korrahase õigusemõistmise huvides kasutada ELi toimimise lepingu artikli 256 lõike 3 esimeses lõigus ette nähtud võimalust ja anda Üldkohtule üle pädevus arutada ja lahendada ELi toimimise lepingu artikli 267 alusel esitatud eelotsuse küsimusi Euroopa Liidu Kohtu põhikirjaga (edaspidi „põhikiri“) kindlaks määratud valdkondades.

- (3) Eelotsusepädevuse osaline üleandmine Üldkohtule peaks seega võimaldama Euroopa Kohtul eraldada rohkem aega ja vahendeid kõige keerukamate ja tundlikemate eelotsusetaotluste läbivaatamiseks ning seeläbi süvendada liikmesriikide kohtutega peetavat dialoogi, kasutades muu hulgas sagedamini Euroopa Kohtu kodukorra artiklis 101 sätestatud mehhanismi, mis võimaldab Euroopa Kohtul enda kindlaks määratud tähtaja jooksul lisaks põhikirja artiklis 23 osutatud huvitatud isikute esitatud seisukohtadele või kirjalikele märkustele küsida eelotsusetaotluse esitanud kohtult selgitusi.
- (4) Sellega seoses ja kuna Euroopa Kohus peab üha enam tegema eelotsuseasjades otsuseid põhiseaduslikku laadi küsimustes ning inimõiguste ja Euroopa Liidu põhiõiguste hartaga (edaspidi „põhiõiguste harta“) seotud küsimustes, tuleks suurendada kohtumenetluse läbipaistvust ja avatust. Sel eesmärgil ja ilma et see piiraks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1049/2001⁴ kohaldamist, tuleks põhikirja muuta, sätestamaks, et põhikirja artiklis 23 osutatud huvitatud isiku esitatud kirjalikud seisukohad või märkused tuleks avaldada Euroopa Liidu Kohtu veebisaidil mõistliku aja jooksul pärast kohtuasja lõpetamist, välja arvatud juhul, kui asjaomane isik esitab tema kirjalikult esitatu avaldamisele vastuväite, millisel juhul märgitakse kõnealusel veebisaidil, et selline vastuväide on esitatud. Niisugune avaldamine suurendab vastutust ning usaldust liidu ja liidu õiguse vastu.

⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2001. aasta määrus (EÜ) nr 1049/2001 üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele (EÜT L 145, 31.5.2001, lk 43).

- (5) Pärast liidu kohtusüsteemi ülesehituse reformi, mis viidi ellu määruse (EL, Euratom) 2015/2422 alusel, peaks Üldkohus suutma praegu toime tulla töökoormuse kasvuga, mis on tingitud teatud konkreetsetes valdkondades eelotsusepädevuse üleandmisest. Kuna aga Üldkohtu töökoormus sõltub paljuski liidu tegevuse arengust, tuleks tagada, et ta saaks täiel määral jätkata kohtuliku kontrolli tegemist liidu institutsioonide, organite ja asutuste üle.
- (6) Õiguskindluse huvides on väga oluline, et valdkonnad, milles Üldkohtule antakse eelotsusepädevus, oleksid selgelt piiritletud ja muudest valdkondadest piisavalt eraldiseisvad. Lisaks on oluline ka see, et need valdkonnad oleksid sellised, kus Euroopa Kohtul on välja kujunenud ulatuslik kohtupraktika, millest Üldkohus saaks eelotsusepädevuse teostamisel juhinduda.
- (7) Lisaks tuleks konkreetsete valdkondade kindlaksmääramisel arvestada vajadusega vabastada Euroopa Kohus piisavalt suure hulga eelotsuseasjade läbivaatamisest, et sellel oleks ka reaalne mõju tema töökoormusele.

- (8) Nende kriteeriumide alusel tuleks kindlaks määrata konkreetsed valdkonnad, milles antakse Üldkohtule pädevus eelotsuseid teha. Liidu õiguse pidevat arengut arvestades tuleks valdkondade kindlaksmääramisel lähtuda sellest, kuidas neid tavaliselt nimetatakse. Selleks et neid valdkondi oleks ka edaspidi võimalik vajaliku õiguskindlusega kindlaks määrata, on hoolimata liidu õiguse arengust nendes konkreetsetes valdkondades oluline võtta arvesse küsimusi, mida need konkreetsed valdkonnad käesoleva määruse vastuvõtmise ajal tavaliselt hõlmavad.
- (9) Ühine käibemaksusüsteem, aktsiisid, tolliseadustik ja kaupade tariifne klassifitseerimine kombineeritud nomenklatuuris on valdkonnad, mis vastavad kriteeriumidele, mille kohaselt saab neid ELi toimimise lepingu artikli 256 lõike 3 esimese lõigu tähenduses konkreetsete valdkondadena käsitada. Need valdkonnad hõlmavad käesoleva määruse vastuvõtmise ajal selliseid küsimusi nagu käibemaksu arvutamise aluseks oleva maksubaasi kindlaksmääramine ja käibemaksu tasumisest vabastamise tingimused; aktsiisi üldise korra tõlgendamine ning alkoholile, alkohoolsetele jookidele, tubakale, energiatoodetele ja elektrienergiale kohaldatavate maksudega seotud raamistiku tõlgendamine; elemendid, mille alusel kohaldatakse kaubavahetuses impordi- või eksporditollimaksu, näiteks ühine tollitariifistik, kauba päritolu ja tolliväärtus; impordi- ja ekspordiprotseduurid, sealhulgas tollivõla tekkimine, kindlaksmääramine ja lõppemine; tolli erikord; tollimaksuvabastuse süsteem ning konkreetsete tariifirubriikide tõlgendamine ja teatavate kaupade klassifitseerimise kriteeriumid kombineeritud nomenklatuuris, mis on sätestatud nõukogu määruse (EMÜ) nr 2658/87⁵ I lisas.

⁵ Nõukogu 23. juuli 1987. aasta määrus (EMÜ) nr 2658/87 tariifi- ja statistikanomenklatuuri ning ühise tollitariifistiku kohta (EÜT L 256, 7.9.1987, lk 1).

- (10) Reisijatele hüvitise maksmine ja nende abistamine olukorras, kus neile osutatavad transporditeenused hilinevad või need jäetakse ära või reisijad jäetakse reisist maha, vastavad kriteeriumidele, mille kohaselt saab neid käsitada konkreetse valdkonnana ELi toimimise lepingu artikli 256 lõike 3 esimese lõigu tähenduses, ning käsitlevad küsimusi, mida käesoleva määruse vastuvõtmise ajal reguleerivad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrused (EÜ) nr 261/2004⁶, (EL) nr 1177/2010⁷, (EL) nr 181/2011⁸ ja (EL) 2021/782⁹. Samad kriteeriumid on täidetud ka kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikutega kauplemise süsteemi puhul, mida käesoleva määruse vastuvõtmise ajal reguleerivad Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2003/87/EÜ¹⁰ ja selle direktiivi alusel vastu võetud õigusaktid.

⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. veebruari 2004. aasta määrus (EÜ) nr 261/2004, millega kehtestatakse ühiseeskirjad reisijatele lennureisist mahajätmise korral ning lendude tühistamise või pikaajalise hilinemise eest antava hüvitise ja abi kohta ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EMÜ) nr 295/91 (ELT L 46, 17.2.2004, lk 1).

⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1177/2010, mis käsitleb meritsi ja siseveeteedel reisijate õigusi ning millega muudetakse määrust (EÜ) nr 2006/2004 (ELT L 334, 17.12.2010, lk 1).

⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 181/2011, mis käsitleb bussisõitjate õigusi ning millega muudetakse määrust (EÜ) nr 2006/2004 (ELT L 55, 28.2.2011, lk 1).

⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2021. aasta määrus (EL) 2021/782 rongireisijate õiguste ja kohustuste kohta (ELT L 172, 17.5.2021, lk 1).

¹⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. oktoobri 2003. aasta direktiiv 2003/87/EÜ, millega luuakse liidus kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikutega kauplemise süsteem ja muudetakse nõukogu direktiivi 96/61/EÜ (ELT L 275, 25.10.2003, lk 32).

- (11) Pidades silmas, et eelotsusepädevuse jaotus Euroopa Kohtu ja Üldkohtu vahel põhineb valdkonna kriteeriumil, on õiguskindluse ja menetluskiiruse huvides oluline, et eelotsust taotlev kohus ei peaks ise hakkama lahendama küsimust, milline liidu kohus on pädev tema eelotsusetaotlust lahendama. Seega tuleks kõik eelotsusetaotlused esitada Euroopa Kohtule, kes peaks kooskõlas oma kodukorras kehtestatud üksikasjalikumate sätetega kindlaks tegema, kas taotlus kuulub ainult ühte või mitmesse konkreetsesse valdkonda, mis on ette nähtud põhikirjas, ja kas selle peab Üldkohtule üle andma.
- (12) Euroopa Kohus peaks endiselt langetama otsuseid selliste eelotsusetaotluste suhtes, mis puudutavad küll neid konkreetseid valdkondi, milles antakse käesoleva määrusega eelotsusepädevus üle Üldkohtule, kuid mis on seotud ka muude valdkondadega, sest ELi toimimise lepingu artikli 256 lõike 3 esimeses lõigus ei ole ette nähtud võimalust anda Üldkohtule üle eelotsusepädevus muudes kui konkreetsetes valdkondades.

- (13) Õigus õiglasele ja avalikule asja arutamisele mõistliku aja jooksul sõltumatus ja erapooletus seaduse alusel moodustatud kohtus on põhiõigus, mis on tagatud põhiõiguste harta artikli 47 teise lõiguga. Seega tuleks põhikirjas selgelt sätestada, et Euroopa Kohtu pädevus säilib juhul, kui eelotsusetaotluses tõstatatakse eraldiseisev küsimus esmase õiguse, rahvusvahelise avaliku õiguse, liidu õiguse üldpõhimõtete või põhiõiguste harta tõlgendamise kohta, võttes arvesse nende horisontaalset laadi, isegi kui põhikohtuasja õigusraamistik puudutab üht või mitut konkreetset valdkonda, milles antakse käesoleva määrusega Üldkohtule eelotsusepädevus.
- (14) Pärast esialgset analüüsi ning pärast Euroopa Kohtu asepresidendi ja peakohtujuristi ärakuulamist peaks Euroopa Kohtu president kohtukantseleile teatama, kas eelotsusetaotlus tuleks anda üle Üldkohtule või suunata see edasiseks analüüsiks üldkoosolekule, kus osalevad kõik Euroopa Kohtu kohtunikud ja kohtujuristid. Korrahase ja kiire õigusemõistmise huvides tuleks protsess hindamiseks, kas taotlus tuleks suunata Üldkohtule, läbi viia ajavahemiku jooksul, mis ei lähe kaugemale sellest, mis on taotluse üleandmise küsimuse analüüsimiseks rangelt vajalik, võttes arvesse asja laadi, pikkust ja keerukust.

- (15) Õiguskindluse ja kohtumenetluse suurema läbipaistvuse huvides peaks Euroopa Kohus või Üldkohus eelotsuses lühidalt põhjendama, miks ta on pädev eelotsuse küsimust arutama ja lahendama. Lisaks peaks Euroopa Kohus avaldama loetelu näidetest, mis selgitavad põhikirja käesoleva määrusega lisatud artikli 50b kohaldamist, ja seda korrapäraselt ajakohastama.
- (16) Üldkohus teeb otsuse pädevuse või vastuvõetavuse küsimuste kohta, mis on talle üle antud eelotsusetaotluses otseselt või kaudselt tõstatatud.
- (17) Põhikirja artikli 54 teises lõigus on sätestatud, et Üldkohus suunab hagi Euroopa Kohtusse, kui ta leiab, et ta ei ole pädev hagi arutama ja lahendama. Sama kohustus peaks kehtima juhul, kui Üldkohus leiab talle esitatud eelotsusetaotlust läbi vaadates, et taotlus ei vasta põhikirja käesoleva muutmismäärusega lisatud artikli 50b esimeses lõigus sätestatud kriteeriumidele.
- (18) Lisaks võib Üldkohus ELi toimimise lepingu artikli 256 lõike 3 teise lõigu alusel suunata Euroopa Kohtusse kohtuasja, mis kuulub tema pädevusse, kuid milles nõutav põhimõtteline otsus mõjutab tõenäoliselt liidu õiguse ühtsust või järjepidevust.

- (19) Selleks et pakkuda liikmesriikide kohtutele ja põhikirja artiklis 23 osutatud huvitatud isikutele samu tagatise, mida pakub Euroopa Kohus, peaks Üldkohus kehtestama menetlusnormid, mis vastavad neile, mida Euroopa Kohus kohaldab eelotsusetaotluste menetlemisel, eelkõige seoses kohtujuristi määramisega. Üldkohtu kohtunikud peaksid valima enda hulgast liikmed, kes täidavad kohtujuristi ülesandeid kolm aastat, mida on võimalik pikendada. Ajavahemikul, mil asjaomased Üldkohtu liikmed täidavad kohtujuristi ülesandeid, ei tohiks nad ELi toimimise lepingu artiklis 267 nimetatud kohtuasju kohtunikuna menetleda. Selleks et tagada teatud eelotsusetaotlust menetlema määratud kohtujuristi sõltumatus, peaks ta kuuluma muusse kotta kui see, kellele asjaomane taotlus on määratud.
- (20) Arvestades eelotsusemenetluse eripära võrreldes hagidega, mis kuuluvad Üldkohtu pädevusse, on asjakohane määrata eelotsusetaotlused Üldkohtu selleks ettenähtud kodadele.
- (21) Lisaks tuleks eelkõige Üldkohtu tehtud eelotsuste järjepidevuse säilitamiseks ja korrakohase õigusemõistmise huvides ette näha Üldkohtu keskmise suurusega koda, mis jääb suuruselt viiest kohtunikust koosneva koja ja suurkoja vahele. Arvestades, et käesoleva määрусega Üldkohtu vastutus kasvab, peaks menetlusosaliseks oleval liikmesriigil või liidu institutsioonil olema võimalik taotleda keskmise koja kokkukutsumist, kui Üldkohtu poole pöördutakse ELi toimimise lepingu artikli 267 alusel.

- (22) Euroopa Kohtu statistika kohaselt esitatakse Üldkohtu lahendite peale palju apellatsioonkaebusi. Selleks et säilitada apellatsioonimenetluste tõhusus ja võimaldada Euroopa Kohtul keskenduda apellatsioonkaebustele, milles tõstatatakse olulisi õigusküsimusi, tuleks apellatsioonkaebuste menetlusse võtmise üle otsustamise mehhanismi laiendada, tagades samal ajal, et järgitakse nõudeid, mis on seotud õigusega tõhusale kohtulikule kaitsele.
- (23) Apellatsioonkaebuse menetlusse võtmise üle otsustamise mehhanismi tuleks laiendada apellatsioonkaebustele, mis on esitatud Üldkohtu lahendite peale, mis käsitlevad nende liidu organite või asutuste sõltumatute apellatsioonikodade otsuseid, kellel 1. mail 2019 olid sellised sõltumatud apellatsioonikojad küll olemas, kuid keda ei ole veel põhikirja artiklis 58a mainitud. Sellised apellatsioonkaebused puudutavad asju, mis on juba läbi vaadatud kaks korda – kõigepealt sõltumatu apellatsioonikoja ja seejärel Üldkohtu poolt –, mistõttu on täielikult tagatud õigus tõhusale kohtulikule kaitsele.
- (24) Lisaks tuleks apellatsioonkaebuse menetlusse võtmise üle otsustamise mehhanismi laiendada vaidlustele, mis puudutavad vahekohtuklauslit sisaldavate lepingute täitmist ELi toimimise lepingu artikli 272 tähenduses, mille puhul tuleb Üldkohtul kõige sagedamini kohtuvaidluste sisulisel arutamisel kohaldada üksnes vahekohtuklauslis osutatud riigisisest õigust. Kui Üldkohus peab kohtuvaidluse sisulisel lahendamisel kohaldama liidu õigust, tuleks Üldkohtu niisuguse kohtuvaidlusega seotud lahendi peale esitatud apellatsioonkaebused menetlusse võtta juhul, kui neis tõstatatakse liidu õiguse ühtsuse, järjepidevuse või edasiarendamise seisukohast olulisi küsimusi.

- (25) Põhikirja artikkel 23 annab Euroopa Parlamendile, nõukogule ja Euroopa Keskpangale võimaluse esitada Euroopa Kohtule kirjalikke seisukohti või märkusi, kui nad on vastu võtnud õigusakti, mille kehtivus või tõlgendamine on vaidlustatud. Euroopa Kohus on oma praktikas siiski juba võimaldanud Euroopa Parlamendil ja Euroopa Keskpangal osaleda muid eelotsusetaotlusi puudutavates menetlustes, kus neil oli liikmesriigi kohtu tõstatatud küsimuste vastu eriline huvi.
- (26) Seetõttu tuleks põhikirja artiklit 23 muuta nii, et kehtestatakse kohustus edastada Euroopa Parlamendile, nõukogule ja Euroopa Keskpangale kõik liikmesriigi kohtu otsused, millega suunatakse asi Euroopa Kohtusse, et nad saaksid hinnata, kas neil on küsimuste vastu eriline huvi, ja otsustada, kas nad soovivad kasutada oma õigust esitada kirjalikke seisukohti või märkusi. Selline muudatus ei tohiks piirata teiste institutsioonide, organite või asutuste õigust esitada kirjalikke seisukohti või märkusi, kui nad on vastu võtnud õigusakti, mille kehtivus või tõlgendamine on vaidlustatud.

- (27) Käesoleva määrusega muudetakse liidu kohtusüsteemi ülesehitust märkimisväärselt ja seega tuleks selle rakendamist hoolikalt jälgida. Selleks peaks Euroopa Kohus esitama Euroopa Parlamendile, nõukogule ja komisjonile aegsasti aruande konkreetsetes valdkondades eelotsusepädevuse Üldkohtule üleandmise kohta ja apellatsioonkaebuste menetlusse võtmise üle otsustamise mehhanismi laiendamise kohta. Eelkõige peaks Euroopa Kohus andma teavet, mis võimaldab hinnata seda, mil määral on saavutatud seatud eesmärgid, võttes arvesse nii kohtuasjade menetlemise kiirust kui ka kõige keerukamate või tundlikumate apellatsioonkaebuste ning eelotsusetaotluste läbivaatamise tõhusust.
- (28) Liidu kohtusüsteemi toimimise teemal on Euroopa Parlamendi ja Euroopa Kohtu vahel välja kujunenud konstruktiivne dialoog, mis osutus eriti kasulikuks praeguse reformi kontekstis. Seda dialoogi, kuhu võib asjakohasel juhul kutsuda eksperte, tuleks pidada igal aastal struktureeritult, võttes igakülgset arvesse iga institutsiooni ülesandeid ja pädevusi, et arutada käesoleva määrusega tehtud põhikirja reformi elluviimist ja kaaluda edasisi parendusi.

- (29) Avalikkuse ja sidusrühmadega konsulteerimine on põhjalikult läbimõeldud otsustusprotsessi ja õigusloome kvaliteedi parandamise lahutamatu osa. Enne kui ELi toimimise lepingu artikli 281 kohaselt võetakse vastu taotlus või ettepanek muuta põhikirja käsitleva protokolli nr 3 sätteid, peaks Euroopa Kohus või komisjon korraldama avaliku konsultatsiooni avatult ja läbipaistvalt ning tagama, et asjaomase avaliku konsultatsiooni kord ja tähtjad võimaldavad võimalikult laialdast osalemist. Avalike konsultatsioonide ja sidusrühmadega peetud konsultatsioonide tulemused tuleks olenevalt olukorrast edastada viivitamata komisjonile või Euroopa Kohtule, samuti Euroopa Parlamendile ja nõukogule ning need tuleks avalikustada.
- (30) Protokolli nr 3 (Euroopa Liidu Kohtu põhikirja kohta) tuleks seetõttu vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Protokolli nr 3 (Euroopa Liidu Kohtu põhikirja kohta) (edaspidi „põhikiri“) muudetakse järgmiselt.

1) Artiklit 23 muudetakse järgmiselt:

a) esimene ja teine lõik asendatakse järgmisega:

„Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 267 nimetatud kohtuasjade puhul teavitab liikmesriigi kohus, kes peatab menetluse ja saadab asja Euroopa Kohtusse, Euroopa Kohut oma otsusest. Seejärel teavitab Euroopa Kohtu kohtusekretär otsusest pooli, liikmesriike, Euroopa Parlamenti, nõukogu, komisjoni ja Euroopa Keskpanga, samuti liidu institutsioone, organeid või asutusi, kes on vastu võtnud õigusakti, mille kehtivus või tõlgendamine on vaidlustatud.

Kahe kuu jooksul alates kõnealusest teavitamisest on pooltel, liikmesriikidel, komisjonil ning juhul, kui nad leiavad, et neil on eelotsusetaotluses tõstatatud küsimuste suhtes eriline huvi, Euroopa Parlamendil, nõukogul ja Euroopa Keskpangal õigus esitada Euroopa Kohtule kirjalikke seisukohti või märkusi. Asjakohasel juhul on ka institutsioonil, organil või asutusel, kes on vastu võtnud õigusakti, mille kehtivus või tõlgendamine on vaidlustatud, õigus esitada kirjalikke seisukohti või märkusi.“;

b) lisatakse järgmine lõik:

„Huvitatud isiku poolt käesoleva artikli kohaselt esitatud kirjalikud seisukohad või märkused avaldatakse Euroopa Liidu Kohtu veebisaidil mõistliku aja jooksul pärast kohtuasja lõpetamist, välja arvatud juhul, kui asjaomane isik esitab tema kirjalikult esitatu avaldamise suhtes vastuväite.“

2) Lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 49a

Kooskõlas artikliga 50b üle antud eelotsusetaotluste menetlemisel abistab Üldkohut üks või mitu kohtujuristi.

Üldkohtu kohtunikud valivad kooskõlas Üldkohtu kodukorraga endi hulgast liikmed, kes hakkavad kohtujuristi ülesandeid täitma. Ajavahemikul, mil need liikmed täidavad kohtujuristi ülesandeid, ei tohi nad eelotsusetaotlusi kohtunikuna menetleda.

Iga eelotsusetaotluse puhul valitakse kohturisti nende kohtunike hulgast, kes on valitud seda ülesannet täitma ja kes kuuluvad muusse kotta kui see, kellele eelotsusetaotlus on määratud.

Teises lõigus osutatud ülesandeid täitma valitud kohtunikud valitakse kolmeks aastaks. Neid võib üheks ametiajaks tagasi valida.“

3) Artiklit 50 muudetakse järgmiselt:

a) teine ja kolmas lõik asendatakse järgmisega:

„Üldkohus võib asja lahendada ka suurkojana, suuruselt viiest kohtunikust koosneva koja ja suurkoja vahele jääva keskmise kojana või ainukohtunikuna.

Kodukorras määratakse kindlaks kodade moodustamise kord ning see, millistel juhtudel ja tingimustel Üldkohus eri koosseisudes asju lahendab.“;

b) lisatakse järgmine lõik:

„Kui Üldkohtusse pöördutakse vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 267, lahendab Üldkohus asja keskmise kojana, kui menetluse pooleks olev liikmesriik või liidu institutsioon seda taotleb.“

4) Lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 50b

Üldkohus on pädev lahendama Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 267 alusel esitatud eelotsusetaotlusi ainult ühes või mitmes järgmises konkreetsetes valdkonnas:

- a) ühine käibemaksusüsteem;
- b) aktsiisid;
- c) tolliseadustik;
- d) kaupade tariifne klassifitseerimine kombineeritud nomenklatuuris;
- e) reisirahade mahajätmise, reisijatele osutatava transporditeenuse hilineamise või ärajäämise korral reisijatele hüvitise maksmine ja nende abistamine;
- f) kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikutega kauplemise süsteem.

Ilma et see piiraks esimese lõigu kohaldamist, säilib Euroopa Kohtu pädevus lahendada eelotsusetaotlusi, kui eelotsusetaotluses tõstatatakse eraldiseisev küsimus esmase õiguse, rahvusvahelise avaliku õiguse, liidu õiguse üldpõhimõtete või Euroopa Liidu põhiõiguste harta tõlgendamise kohta.

Kõik Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 267 alusel esitatavad eelotsusetaotlused tuleb esitada Euroopa Kohtule. Pärast seda, kui Euroopa Kohus on kooskõlas oma kodukorra üksikasjalike sätetega võimalikult kiiresti kindlaks teinud, et eelotsusetaotlus puudutab ainult ühte või mitut käesoleva artikli esimeses lõigus osutatud valdkonda, annab ta selle taotluse üle Üldkohtule.

Eelotsusetaotlused, mida Üldkohus lahendab Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 267 alusel, määratakse selleks ettenähtud kodadele kooskõlas Üldkohtu kodukorra üksikasjalike sätetega.“

5) Artikli 54 teine lõik asendatakse järgmisega:

„Kui Üldkohus leiab, et ta pole pädev arutama ja lahendama hagi või eelotsusetaotlust, mis kuulub Euroopa Kohtu pädevusse, suunab ta selle hagi või eelotsusetaotluse Euroopa Kohtusse. Kui Euroopa Kohus leiab, et hagi või eelotsusetaotlus kuulub Üldkohtu pädevusse, suunab ta selle hagi või eelotsusetaotluse Üldkohtusse ja Üldkohus ei saa oma pädevust eitada.“

6) Artikkel 58a asendatakse järgmisega:

„Artikkel 58a

Euroopa Kohus otsustab eelnevalt, kas apellatsioonkaebus võetakse menetlusse, kui apellatsioonkaebus on esitatud Üldkohtu lahendi peale, mis käsitleb järgmiste liidu organite ja asutuste sõltumatute apellatsioonikodade otsuseid:

- a) Euroopa Liidu Intellektuaalomandi Amet;
- b) Ühenduse Sordiamet;
- c) Euroopa Kemikaaliamet;
- d) Euroopa Liidu Lennundusohutusamet;
- e) Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostöö Amet;
- f) Ühtne Kriisilahendusnõukogu;
- g) Euroopa Pangandusjärelevalve;
- h) Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve;
- i) Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalve;
- j) Euroopa Liidu Raudteeamet.

Esimeses lõigus osutatud menetlust kohaldatakse ka nende apellatsioonkaebuste suhtes, mis on esitatud:

- a) Üldkohtu lahendi peale, mis käsitleb pärast 1. maid 2019 muus liidu organis või asutuses loodud sellise sõltumatu apellatsioonikoja otsust, kelle poole tuleb pöörduda enne hagi esitamist Üldkohtule;
- b) Üldkohtu lahendi peale, mis puudutab vahekohtuklauslit sisaldava lepingu täitmist Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 272 tähenduses.

Apellatsioonkaebus võetakse tervikuna või osaliselt menetlusse kooskõlas kodukorra üksikasjalike sätetega, kui apellatsioonkaebuses tõstatatud küsimus on liidu õiguse ühtsuse, järjepidevuse või edasiarendamise seisukohast oluline.

Apellatsioonkaebuse menetlusse võtmise või sellest keeldumise kohta tehtud otsust tuleb põhjendada ja see avaldatakse.“

- 7) Põhikirja V jaotisesse lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 62d

Enne käesoleva põhikirja muutmise taotluse või ettepaneku esitamist korraldab asjakohasel juhul kas Euroopa Kohus või komisjon laiapõhjalisi konsultatsioone.“;

Artikkel 2

1. Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 267 alusel esitatud eelotsusetaotlusi, mis on Euroopa Kohtu menetluses käesoleva määruse jõustumisele järgneva kuu esimesel päeval, menetleb edasi Euroopa Kohus.
2. Apellatsioonkaebused, mis on esitatud Üldkohtu lahendite peale, mis käsitlevad põhikirja artikli 58a esimese lõigu punktides e–j osutatud liidu organi või asutuse apellatsioonikoja otsust, ning lahendite peale, millele on osutatud põhikirja artikli 58a teise lõigu punktis b, ning mis on Euroopa Kohtule esitatud käesoleva määruse jõustumise kuupäevani, ei ole apellatsioonkaebuste menetlusse võtmise üle otsustamise mehhanismiga hõlmatud.

Artikkel 3

1. Hiljemalt ... [üks aasta pärast käesoleva muutmismääruse jõustumise kuupäeva] avaldab Euroopa Kohus loetelu põhikirja artikli 50b kohaldamise näidetega ja ajakohastab seda korrapäraselt.

2. Hiljemalt ... [neli aastat pärast käesoleva muutmismääruse jõustumise kuupäeva] esitab Euroopa Kohus Euroopa Parlamendile, nõukogule ja komisjonile aruande käesoleva määrusega tehtud põhikirja reformi elluviimise kohta.

Euroopa Kohus esitab aruandes vähemalt järgmised andmed:

- a) ELi toimimise lepingu artikli 267 alusel esitatud eelotsusetaotluste arv;
- b) eelotsusetaotluste arv põhikirja artikli 50b esimeses lõigus nimetatud konkreetsete valdkondade kaupa;
- c) Üldkohtu läbi vaadatud eelotsusetaotluste arv ja põhikirja artikli 50b esimeses lõigus osutatud konkreetne valdkond, millega need seotud olid, ja asjakohasel juhul nende kohtuasjade arv, mille Üldkohus suunas Euroopa Kohtule, ning nende Üldkohtu otsuste arv, mis vaadati läbi põhikirja artiklis 62 sätestatud teistmismenetluse korras;
- d) nende eelotsusetaotluste arv ja laad, mida Üldkohtule üle ei antud vaatamata sellele, et põhikohtuasja õigusraamistik oli seotud ühe või mitme põhikirja artikli 50b esimeses lõigus osutatud konkreetse valdkonnaga;

- e) põhikirja artikli 50b alusel esitatud eelotsusetaotluste keskmine menetlusaeg nii Euroopa Kohtus kui ka Üldkohtus, samuti põhikirja artikli 50b kolmandas lõigus sätestatud kontrollimenetluse ja põhikirja artiklis 62 sätestatud teistmismenetluse keskmine kestus;
- f) nende asjade arv ja laad, mille suhtes kohaldati apellatsioonkaebuste menetlusse võtmise üle otsustamise mehhanismi;
- g) teave, mis võimaldab hinnata, mil määral saavutati käesoleva määrusega sätestatud eesmärgid, võttes arvesse nii kohtuasjade menetlemise kiirust kui ka kõige keerukamate või kõige tundlikumate apellatsioonkaebuste ja eelotsusetaotluste läbivaatamise tõhusust, mis tuleneb eelkõige tihedamast teabevahetusest eelotsusetaotluse esitanud kohtutega Euroopa Kohtu kodukorra artikli 101 alusel;
- h) teave põhikirja artikli 23 viienda lõigu kohaldamise kohta, eelkõige kirjalikult esitatu avaldamise ja esitatud vastuväidete kohta.

Aruandele lisatakse asjakohasel juhul taotlus võtta vastu seadusandlik akt põhikirja muutmiseks, eelkõige põhikirja artikli 50b esimeses lõigus sätestatud konkreetsete valdkondade loetelu muutmiseks.

Artikkel 4

Käesolev määrus jõustub *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamisele järgneva kuu esimesel päeval.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja